

Ruim veertig jaar was Job Vlastuin het gezicht van de Veluwe melkcontrole. Enkele maanden na de fusie tussen West-Veluwe en VB IJsselstreek neemt Vlastuin afscheid. Meedenken, meepraten en problemen oplossen zijn de sleutelwoorden in zijn carrière.

De grote hal beneden maakt een lege indruk. Tegen een zijmuur staat eenzaam een vitrinekast gevuld met de historie van de melkcontrole: een oude telmachine, een monsterekst met glazen flesjes en de boekjes met in schoonschrift neergeschreven koeiennamen en bijbehorende liters. 'Kijk, deze komt uit 1945, mijn geboortjaar', wijst Job Vlastuin aan. Hij staat in het nieuwe gebouw van de Vereniging Veehouderijbelangen Veluwe-IJsselstreek in Nunspeet.

Ruim veertig jaar was Vlastuin betrokken bij de melkcontrole, waarbij zijn Veluwe geboortegrond de basisplek was. In april maakt de voormalig voorman van VB West-Veluwe gebruik van de VUT-regeling, enkele maanden na de fusie met VB IJsselstreek. 'Vorig jaar kreeg ik regelmatig de vraag: "Die fusie hoop jij toch niet meer mee te maken?" Juist wel, het is veel leuker daar nog bij betrokken te zijn. Dat zit toch in de aard van het beestje. Nu kan ik afscheid nemen van een gezonde club met toekomst.'

De loopbaan in de veeverbetering begon voor deze boerenzoon al op jonge leeftijd. 'Melkmonsters nemen deed ik al toen ik nog op de lagere school zat. Ik ben nooit groot geworden, maar vroeger was ik echt klein. Sommige veehouders tilden voor mij de emmer aan het unster, ze vonden het niet verantwoord als ik dat zelf moest doen', lacht Vlastuin. In zijn gebruikelijke rustige tempo vertelt hij hoe Maas Stroomberg op het ouderlijk bedrijf kwam om kalveren te schetsen. 'Ik had een eigen kalverschetsboekje. Wanneer Maas kwam, lag de schets al klaar, van hem kreeg ik dan een cijfer. Hij wist dat ik gek van koeien was.'

Een toekomst als boer was voor Job Vlastuin niet weggelegd, zijn oudste broer wilde niets liever dan het ouderlijk bedrijf voortzetten. Stroomberg vroeg Vlastuin als vakantiekracht voor de toenmalige fokvereniging Lunteren en zo rolde hij de koeienwereld in.

De overstap van Maas Stroomberg naar de KI maakte het voor Vlastuin in 1970 mogelijk om de leiding van VB Ede eo, ontstaan uit de fokverenigingen Lunteren en Bennekom, op zich te nemen, een veeverbeteringsorganisatie die door de jaren heen bleef groeien. 'In 1987 werd VB West-Veluwe opgericht', herinnert hij zich. 'Ik had er geen geheim van gemaakt dat ik graag hoofd van de nieuwe vereniging wilde worden. De enige voorwaarde die ik daarbij stelde was dat ik minstens één dag in de week de boer op wilde. In de praktijk blijkt het daar gewoon niet van te komen.'

Ik ben echt een man van compromissen

Afgewezen GRS-fusie
Vijf jaar later dienden de volgende fusieplannen zich aan. Het Gelders Rundvee Syndicaat (GRS) was in oprichting en Vlastuin nam plaats in de voorbereidingscommissie. 'De prognose voor de melkveehouderij was slecht. Ik zag al minder bedrijven en minder koeien, het zou te

moelijk worden zelfstandig te blijven. We wilden als bestuur meegaan in het GRS, maar onze leden stemden tegen. Daarop volgden de enige twee weken van mijn leven dat ik met de pest in mijn lijf naar het werk ben gegaan.'

Terugkijkend wil Vlastuin niets liever dan benadrukken dat de leden het destijds bij het rechte eind hadden. De vereniging hield bestaansrecht dankzij de administratieve handelingen van de witvleessector in het werkgebied, dat de tarieven voor alle leden laag hield. Daarnaast bleek de prognose voor een dalend aantal melkkoeien in 1990 naar 22.000 misplaatst, het afgelopen jaar lag dit aantal nog steeds op 31.000. 'Ik ben blij dat, ondanks het mislopen van de fusie, de samenwerking met het GRS nooit vertroebeld is geweest. Het scheelt wel als je daarin niet negatief opstelt, dat kan ook niet als je wilt weten wat er speelt. Ik kan er slecht tegen wanneer mensen zónder me praten als het óver me gaat.'

Deze instelling van Vlastuin zorgde ervoor dat VB West-Veluwe als proefgebied voor de I&R-oormerken diende. In een gesprek met Wim Wismans van het NRS liet Vlastuin vallen dat de Flevopolder met zijn grote bedrijven voor een gegarandeerd goede afloop van de proef zou zorgen. Op de Veluwe, een gebied met voornamelijk kleine bedrijven en veel handel, zou veel meer gevraagd worden van het systeem en het was daarom in zijn ogen veel geschikter als testgebied. 'Nog nooit is een opmerking van mij zo goed voor de vereniging geweest. We zijn gevraagd als proefgebied te dienen, waardoor de uiteindelijke invoering hier heel soepel verliep. We wisten precies hoe alles werkte en mochten bovendien alle kosten declareren.' Meedenken, meepraten en problemen oplossen: het zijn woorden die als een rode draad door het verhaal van Job Vlastuin lopen. 'Ik ben echt een man van compromissen', omschrijft hij zichzelf. 'We zijn wel zelfstandig, maar ik loop bijvoorbeeld net zo makkelijk bij Delta binnen als hier. Dat wil niet zeggen dat ik discussies uit de weg ga. Ik had bijvoorbeeld graag bereikt

dat de verhouding tussen FHRS en NRS genormaliseerd was.'

Goed functionerende NVO

Problemen tussen verschillende verenigingen zorgden het afgelopen jaar voor terugtrekking van het NVO-bestuur. Bij deze branche-organisatie voor de veeverbetering is Vlastuin sinds de oprichting betrokken geweest. 'Ik hoop dat de NVO weer een goede doorstart kan maken, ik reken erop. Maar de vraag blijft altijd wat het volgende conflict zal zijn. De kunst is om allerlei onderlinge rechtszaken buiten het bestuur te houden.'

Het belang van een goed functionerende NVO wordt volgens Vlastuin alleen maar groter. 'Het hele Brusselse gebeuren kon straks wel eens veel belangrijker zijn dan wat wij in Arnhem beslissen. Bijvoorbeeld dat Duitsland en Frankrijk hun eigen markt zo afschermen. Als NVO moet je daar in Brussel flink tegenin gaan. 'De kracht ligt hierbij op het gebied van samenwerking, maar voor de eigen organisatie blijft zelfstandigheid een belangrijk goed. Sinds de fusie per 1 januari jongstleden telt VVB Veluwe-IJsselstreek ruim duizend leden met samen 50.000 melkkoeien. 'Met tien volwaardige arbeidskrachten hebben we de vereniging nu goed op de rails. En ook als ik weg ben, verandert daarin hoegenaamd niks. Ik weet zeker dat Egbert Henniphof straks op dezelfde manier het beleid voortzet.'

Eind april neemt Job Vlastuin afscheid van zijn dagelijkse werkzaamheden voor de veeverbeteringsorganisatie. Vooral nog staat alleen de organisatie van de zomerkeuring nog in de planning, evenals het maken van de koeienfoto's bij het berekenen van de honderdduizend kilogram melk of tienduizend kilo vet en eiwit. 'Verder keur ik sinds een jaar of zes koeien voor het FHRS en dat blijf ik voorlopig doen. Ik zie nog steeds graag een mooie koe. Maar naast mijn dagelijkse werk voor de VB waren de activiteiten in werkgroepen en het bestuurswerk voor mijn gevoel wel de jus.'

Christel van Raay

Job Vlastuin: 'De samenwerking met andere organisaties in de veeverbetering is nooit vertroebeld geraakt'

Afscheid van een gezonde club